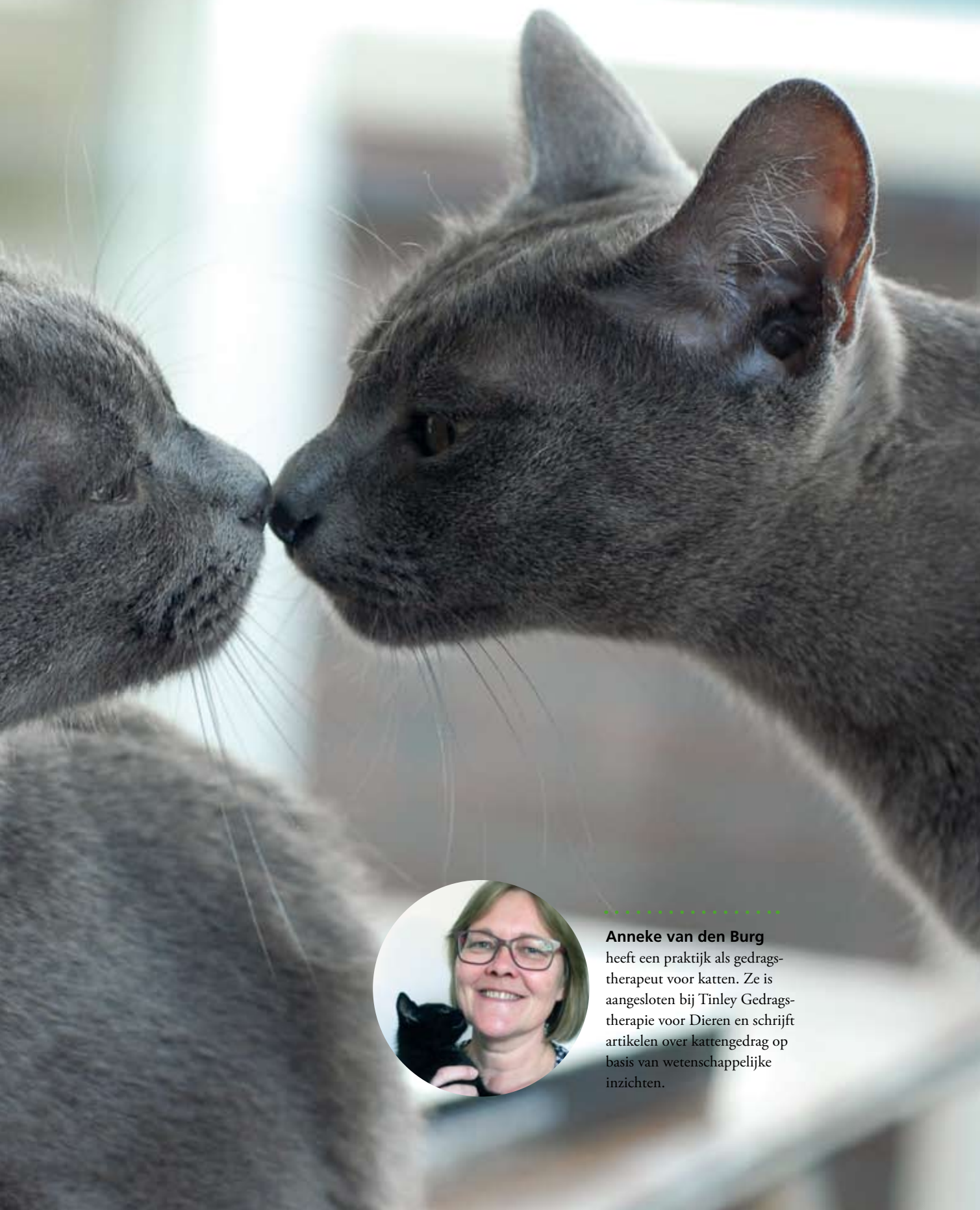

Als de *liefde* over is

Er zijn in Nederland veel multikat-huishoudens. De katten in zo'n huishouden vormen een sociale groep. Als gedragstherapeut kom ik groepen tegen van twee tot vijf katten in één huis. Wanneer ik ingeschakeld word, is er meestal geen sprake (meer) van een liefdevolle relatie tussen de katten. Het komt zelfs regelmatig voor dat er sprake is van een 'vechtrelatie'. Voor de katten zelf is dit een stressvolle situatie, maar dit geldt ook voor de eigenaar.

Anneke van den Burg heeft een praktijk als gedrags-therapeut voor katten. Ze is aangesloten bij Tinley Gedrags-therapie voor Dieren en schrijft artikelen over kattengedrag op basis van wetenschappelijke inzichten.

Een goede verstandhouding tussen katten in een multikat-huishouden is zeker niet vanzelfsprekend.

Een goede verstandhouding tussen katten in een multikat-huishouden is zeker niet vanzelfsprekend. Daar waar er wel sprake is van een liefdevolle relatie, kan die ook 'zomaar' verstoord raken. In dit artikel gaan we in op een aantal conflictsituaties die regelmatig voorkomen in een gedragspraktijk. Dit zijn: een nieuwe kat in huis, ruzie over de bronnen in huis, te lang bij moeder blijven wonen en de plotsklaps ontstane 'vechtrelatie'.

Een nieuwe kat in huis

Katten zijn van nature solitair levende dieren. Dit wil niet zeggen dat ze niet met andere katten kunnen samenleven in één huis. Maar dan moeten de katten op de juiste manier bij elkaar geïntroduceerd worden. Regelmatig komt er een nieuwe kat in huis als maatje voor een huiskat die er al woont. Eigenaren doen dit omdat zijzelf veel van huis zijn en ze het gevoel hebben dat de kat eenzaam is. En dan komt het voor dat een nieuwe kat te snel bij de huiskat geplaatst wordt. Eigenaren

realiseren zich niet dat de eigen kat het huis als zijn territorium beschouwt waar niet zo maar een nieuwe indringer in getolereerd wordt. Reden waarom de eigen kat agressie inzet naar de nieuwe huisgenoot.

Voor de nieuwe kat is de situatie direct (ook) stressvol en beangstigend. Het dier is net verplaatst, komt in een nieuwe en vreemde omgeving en wordt daar direct aangevallen door de huiskat. Een nieuwe kat in huis vraagt daarom altijd om een rustige introductie. Dit maakt de kans van slagen groter. Daarom adviseer ik een nieuwe kat eerst alleen op een kamer te plaatsen en daar te laten wennen. Wanneer het dier aan deze ruimte en de eigenaar gewend is en zich ontspannen gedraagt, kan hij stapsgewijs geïntroduceerd worden bij de eigen huiskat.

Ruzie over de bronnen in huis

Regelmatig zien wij als gedragstherapeuten dat meerdere katten in één huis over te weinig bronnen beschikken. Hierdoor ontstaat ruzie,

bijvoorbeeld over voedsel of drinkwater. Vaak staan alle bakjes bij elkaar in één (vaak kleine) ruimte of in een speciale kattenkamer, waar ook nog de kattenbak staat. Voor de mens erg gemakkelijk maar voor de katten meestal niet aangenaam. Katten maken graag gebruik van diverse bronnen die ook goed door het huis verspreid zijn. Dit is zeker belangrijk wanneer de verstandhouding tussen de katten er vooral één van elkaar gedogen en mogelijk zelfs ontwijken is. Sommige katten willen ook graag de controle over deze bronnen houden. Wanneer de katten gedwongen worden om samen gebruik te maken van alle bronnen in een kleine ruimte, dan kunnen hier makkelijk conflicten ontstaan. Als dit conflicten zijn met inzet van heftige agressie, dan is de kans groot dat de verstandhouding verder verslechtert. Met als uiteindelijk resultaat dat de katten niet meer samen kunnen leven.

Het advies is daarom om de bronnen goed te spreiden en voor meerdere katten ook meerdere bronnen in diverse ruimtes in huis

te zetten. Dit geldt ook voor de ligplekken van de katten. Creëer voldoende aangename plekken voor alle katten en zorg dat de katten daar onbeperkt toegang toe hebben. Ook wanneer de eigenaar niet thuis is. Soms wordt de leefruimte van katten beperkt tot een gang, trap en overloop en als het meezit een badkamer wanneer de eigenaar niet thuis is. Dat zijn veel uren per week wanneer een eigenaar fulltime werkt! Vaak is er niets te beleven op deze plekken en zijn er niet of nauwelijks ligplekjes bij ramen om naar buiten te kijken. Het gevaar van verveling en ruzie over die ene vensterbank liggen dan snel op de loer.

Als het tijd is om op kamers te gaan

Er zijn multikat-huishoudens waar de katten het prima met elkaar kunnen vinden. Er is sprake van een liefdevolle relatie. De katten liggen naast elkaar te slapen, spelen met elkaar en wassen elkaar. Dit zie je vaak wanneer er sprake van een familiale relatie. Twee kittens zijn samen in huis gekomen of er is een kitten bij een moeder blijven wonen. In het laatste geval wil dat weleens mis gaan wanneer de kitten een katertje is. Van nature verlaten katertjes het nest wanneer zij een week of 16 oud zijn. In de praktijk zien we het weleens gebeuren dat een moederpoes heftige agressie naar een katertje inzet wanneer deze 'te lang' in huis is gebleven. Deze agressie kan zeer heftig zijn en het jonge dier wordt vaak erg angstig. Het katertje kan de omslag in het gedrag van moederpoes niet plaatsen en kan ook flink verwond zijn. Tijdens zo'n onverwachte aanval laten dieren bij hevige angst of paniek zelfs de urine of ontlasting lopen. Eigenaren komen dan vaak voor een dilemma te staan. Kunnen de dieren bij elkaar blijven wonen of is het beter om moeder of zoon te herplaatsen? Ik adviseer daarom om bij voorkeur een poesje uit het nest bij moeder te laten wonen omdat vrouwtjes van nature geneigd zijn poezengroepen te vormen. Hoewel honderd procent succes nooit gegarandeerd is!

MORAAL VAN DIT KATTENVERHAAL

- Voorkom conflicten tussen katten door een nieuwe kat rustig te introduceren;
- Zorg voor voldoende bronnen en spreid deze bronnen goed in huis;
- Geef de dieren voldoende leefruimte en afleiding;
- Kies bij voorkeur voor een inwonende dochter bij de moederpoes;
- Scheid katten en laat ze tot rust komen na een (heftige) confrontatie;
- Kies voor herplaatsing als een vechtrelatie niet opgelost kan worden.

Plotsklaps een vechtrelatie

Het komt voor dat katten die een goede verstandhouding hebben, plotsklaps ruzie krijgen in de vorm van een zeer heftige vechtpartij. Soms is een eigenaar thuis, hoort hij plotseling een enorm kabaal en treft hij twee vechtende katten aan. Soms gebeurt het in afwezigheid van de eigenaar en vindt de eigenaar bij thuiskomst plukken haar en soms ook bloed, urine of ontlasting. De katten reageren op dat moment ook anders op elkaar. Vaak is een van de katten erg bang voor de andere kat. Hoewel we niet weten wat er precies is gebeurd, is de kans groot dat zich hier een re-directie agressie-incident heeft voorgedaan. Dat is een vorm van agressie waarbij een van de katten in een enorme staat van opwinding of frustratie is geraakt. Bijvoorbeeld door het zien van een vreemde kat in de tuin. Een vreemde kat die niet verjaagd kan worden omdat de huiskat binnen is en de indringer vanachter het raam bekijkt. Maar dit kan ook gebeuren wanneer twee katten samen in een ren in de tuin zitten. Deze hevige opwinding en frustratie wordt dan afgereageerd op de andere kat die 'toevallig' in de buurt is. Vaak is hier sprake van een heftige agressieve aanval.

De kat die aangevallen wordt ziet dit niet aankomen of kan niet vluchten (samen in de ren of samen in de woonkamer). Vervolgens wordt hij bang voor de kat die aangevallen heeft.

Katten blijven vaak erg lang hangen in een staat van opwinding. Dit is de reden dat ik eigenaren adviseer de katten na zo'n incident een aantal uren (minimaal vier tot vijf uur) van elkaar te scheiden. Als beide katten minder gestrest en meer ontspannen zijn, kun je kijken hoe het gaat als ze bij elkaar gebracht worden. Wanneer er direct weer geblazen of gegromd wordt, is er meer tijd nodig om te kalmeren en moeten de katten nog niet in elkaars nabijheid gebracht worden. Soms is de verstandhouding zo ernstig verstoord dat de katten gedurende een langere periode, vaak wordt twee weken geadviseerd, gescheiden moeten worden. Daarna kunnen ze via een herintroductieprogramma weer rustig bij elkaar geïntroduceerd worden. Dit kan maanden in beslag nemen en de slaagkans is op voorhand niet te voorspellen. Soms kunnen de katten weer goed met elkaar samenleven maar bij andere katten is de verhouding zo verstoord dat dit niet meer lukt.

Het is afhankelijk van de woonsituatie wat vervolgens de beste oplossing is. Sommige eigenaren kiezen voor het definitief en volledig scheiden van de katten in huis maar het spreekt voor zich dat niet ieder huis hiervoor geschikt is. Soms moet een eigenaar noodgedwongen overgaan tot herplaatsing van een van de katten. Zowel voor de kat als de eigenaar is dit een grote en stressvolle verandering. Als het lukt een goed nieuw huis voor een van de katten te vinden, dan is dit voor het welzijn van de katten het beste wat je als eigenaar kunt doen. Voor een eigenaar vaak een moeilijke maar ook moedige beslissing. Een vechtrelatie tussen twee katten die niet opgelost kan worden, geeft immers veel angst en stress en draagt niet bij aan het welzijn van de katten.

Neem voor meer informatie contact op met Tinley Gedragstherapie voor Dieren op www.tinleygedragstherapie.nl of telefonisch via 0900-2020653.